

Program poradenských služeb

Základní škola a Mateřská škola Kamenice, okr. Jihlava, příspěvková organizace, Kamenice 402, 588 23

Obsah:

1. Školní poradenské pracoviště
2. Standardizované činnosti výchovného poradce
 - 2.1. Poradenské činnosti
 - 2.2. Metodické a informační činnosti
3. Standardizované činnosti školního metodika prevence
 - 3.1 Metodické a koordinační činnosti
 - 3.2 Informační činnosti
 - 3.3 Poradenské činnosti
4. Standardizované činnosti školního speciálního pedagoga
 - 4.1 Diagnostika a depistáž
 - 4.2 Konzultační, poradenské a intervenční činnosti
 - 4.3 Metodické, koordinační a vzdělávací činnosti
5. Preventivní program školy
6. Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování

1. Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště, které bylo zřízeno ředitelem školy k 1. 9. 2016, poskytuje (v souladu s vyhláškou č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů) poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům. Činnost školního poradenského pracoviště se uskutečňuje také ve spolupráci s třídními učiteli, učiteli i dalšími pedagogickými pracovníky školy.

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené zejména na

- poskytování podpurných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpurných opatření,
- prevenci školní neúspěšnosti,
- kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,
- včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,
- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,

- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

Personální zajištění Školního poradenského pracoviště:

Ředitel školy: Ing. Jan Jelínek

jan.jelinek@zskamenice.cz

Výchovný poradce školy: Mgr. Lenka Šmídová

lenka.smidova@zskamenice.cz

Konzultační hodiny: čtvrtek 11:20-13:00 a dále dle domluvy a aktuální potřeby.

Metodik prevence: Mgr. Jaroslava Dočekalová

jar.docekalova@zskamenice.cz

Konzultační hodiny: pondělí 11:20-13:00 a dále dle domluvy a aktuální potřeby.

Školní speciální pedagog: Mgr. Markéta Vaňková

marketa.vankova@zskamenice.cz

Konzultační hodiny: čtvrtek 11:20-13:00 a dále dle domluvy a aktuální potřeby.

2. Standardizované činnosti výchovného poradce

2.1. Poradenské činnosti

Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:

- Koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérový vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka.
- Individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídní učitelem).
- Poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem).
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (poradna, SPC) a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy.
- Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence.
- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů apod.
- Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
- Shromáždění odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

2.2. Metodické a informační činnosti

- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:
 - v otázkách kariérového rozhodování žáků,
 - s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,
 - s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků
 - s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
- Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.
- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, individuálních vzdělávacích plánů.
- Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

Výchovný poradce pracuje dle **Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)**

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuzeni-a-pokyny> s tématy: dovednosti potřebné pro život – dovednosti sebeovlivnění, sociální dovednosti, záškoláctví, šikana / agrese, rizikové sporty / doprava, rasismus/ xenofobie, sekty, týrání/ zneužívání, nekázeň, překračování školních pravidel - porušování školního řádu, adiktologie – závislostní chování, sexuálně rizikové chování, poruchy příjmu potravy, týrání a zneužívání dětí, negativní působení sekt. Viz příloha Metodické doporučení k prevenci.

3. Standardizované činnosti školního metodika prevence

3.1 Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci preventivního programu školy.
- Koordinace a spoluorganizace aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování a rizikového chování (Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy atd.)
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.

- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.
- Monitoring žáků – spolupráce s třídními učiteli, vedením školy, rodiči, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Jihlavě, SPC Jihlava a dalšími institucemi (Magistrát města Jihlavy – sociální odbor, Policie atd.) při řešení problémů.
- Dohled nad spoluprací s Centrem prevence Dok – specifická primární prevence, vzdělávání pedagogických pracovníků.

3.2 Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům a školskému poradenskému zařízení.
- Podávání pravidelných zpráv o činnosti na pedagogických radách.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování (orgány státní správy a samosprávy, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).
- Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.
- Další vzdělávání školního metodika prevence – účast na vzdělávacích akcích (preferenčně seminářů s akreditací MŠMT).

3.3 Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy SP chování, poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).

- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a účast na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování.
- Příprava podmínek pro inkluzi žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.
- Školní metodik prevence používá několik výzkumných metod – rozhovor, dotazník, anketu, schránku důvěry.

Školní metodik prevence pracuje dle **Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)** <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny> s tématy: dovednosti potřebné pro život – dovednosti sebeovlivnění, sociální dovednosti, záškoláctví, šikana / agrese, rizikové sporty / doprava, rasismus/ xenofobie, sekty, týrání/ zneužívání, nekázeň, překračování školních pravidel - porušování školního řádu, adiktologie – závislostní chování, sexuálně rizikové chování, poruchy příjmu potravy, týrání a zneužívání dětí, negativní působení sekt. Viz příloha Metodické doporučení k prevenci.

4. Standardizované činnosti školního speciálního pedagoga

Podílí se na vytváření programu poskytování pedagogicko-psychologických poradenských služeb ve škole včetně programu primární prevence.

Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

4.1 Diagnostika a depistáž

- Spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání dle potřeb a možností školy a školního poradenského pracoviště.
- Vyhledávání žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb a zařazení do vhodného preventivního, zejména stimulačního nebo intervenčního programu.
- Vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazení do speciálně pedagogické péče.
- Vytyčení hlavních problémů žáka, stanovení plánu pedagogické podpory v rámci školy a mimo ni a stanovení druhu, rozsahu, frekvence a trvání intervenčních činností.
- Diagnostika speciálních vzdělávacích potřeb žáka, zejména shromažďování údajů o žákovi, včetně anamnézy rodinné a osobní, dále speciálně pedagogická diagnostika, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence ve školním prostředí, speciálně pedagogická diagnostika předpokladů pro čtení, psaní, počítání, předpokladů rozvoje gramotnosti, analýza získaných údajů a jejich vyhodnocení.
- Speciálně pedagogická a etopedická diagnostika při výchovných problémech, stanovení intervenčního přístupu v rámci školy i mimo ni, dle potřeb, možností a profilace školy.
- Screening, ankety, dotazníky ve škole týkající se speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.

4.2 Konzultační, poradenské a intervenční činnosti

- Intervenční podpora při realizaci plánu pedagogické podpory.
- Dlouhodobá i krátkodobá individuální speciálně pedagogická péče za účelem naplňování podpůrných opatření pro žáky, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační, kompenzační a stimulační činnosti; se žákem s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Dlouhodobá i krátkodobá speciálně pedagogická péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, speciálně pedagogické vzdělávací činnosti, reedukační,

kompenzační a stimulační činnosti; se skupinami žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.

- Participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory u žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb ve spolupráci s třídním učitelem, učitelem odborného předmětu, s vedením školy, se zákonnými zástupci žáka, se žákem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy.
- Průběžné vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb u žáků, dle potřeby návržení a realizace úprav.
- Preventivní intervenční programy v oblasti školního neúspěchu/výchovných problémů s uplatněním speciálně pedagogických/etopedických přístupů.
- Participace na kariérovém poradenství - volba vzdělávací dráhy žáka, individuální provázení žáka.
- Úpravy školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
- Individuální konzultace pro rodiče, zabezpečení průběžné komunikace a kontaktů s rodiči žáka/zákonnými zástupci.
- Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálně vzdělávacích potřeb.
- Speciálně pedagogické přístupy při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí.
- Konzultace s pracovníky školských a dalších poradenských zařízení.

4.3 Metodické, koordinační a vzdělávací činnosti

- Příprava a průběžná úprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole - koordinace speciálně pedagogických poradenských služeb na škole.
- Metodická pomoc třídním učitelům při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Metodické činnosti pro další pedagogické pracovníky školy - specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky - jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů.
- Pracovní semináře pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika jejich vzniku.
- Kooperace s pedagogickými pracovníky školy zajišťujícími poradenské služby.
- Kooperace se školskými poradenskými zařízeními a s dalšími institucemi a odbornými pracovníky ve prospěch žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Participace na vytváření školních vzdělávacích programů, individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory s cílem rozšíření služeb a zkvalitnění péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.
- Koordinace a metodické vedení asistentů pedagoga ve škole.
- Besedy a osvěta zejména zákonným zástupcům.

Školní speciální pedagog pracuje dle **Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění**. Vykonává činnosti vycházející z náplně školního speciálního pedagoga zaměřené na odbornou podporu integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a všech ostatních žáků, kteří

potřebují speciálně pedagogickou podporu a péči založenou na krátkodobých či dlouhodobých podpůrných opatřeních. O svých činnostech vede písemnou dokumentaci v souladu s GDPR.

5. Preventivní program školy

Viz Preventivní program školy

6.Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování

Viz Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování

Vypracovaly: Mgr. Lenka Šmídová, výchovný poradce
Mgr. Jaroslava Dočekalová, školní metodik prevence
Mgr. Markéta Vaňková, školní speciální pedagog

Schválil: Ing. Jan Jelínek, ředitel školy

V Kamenici, 1.9.2023